

Люленко С.О. (Україна, Умань)

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Потреба в екологічно підготовлених вчителях постала гостро за останні 20 років у зв'язку з необхідністю вирішення міждисциплінарних екологічних задач, здійснення інтегрованого підходу в питаннях збереження і раціонального використання природних комплексів (біогеоценозів), які розглядаються як єдине ціле з урахуванням багатостороннього впливу на них діяльності людини.

Вища освіта має забезпечувати фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку майбутніх вчителів. Якість професійної підготовки педагогів забезпечується широким спектром засобів: оновлення змісту навчального процесу відповідно до останніх досягнень науки і практики, підвищенням науково – педагогічної кваліфікації вчителів, залученням їх до активної участі у науково – дослідній роботі тощо.

Сьогодні в теорії і практиці вищої педагогічної освіти накопичено значний досвід, який охоплює багато аспектів професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів.

Головною метою підготовки учителів у вищому педагогічному закладі є формування творчої, всебічно сьогодення.

Готовність до педагогічної праці є необхідною передумовою професійної діяльності вчителя. Водночас дослідники характеризують її як властивість особистості, набуту в процесі діяльності, а не як природжену якість.

Зміст теоретичної готовності вчителя виявляється в узагальненому умінні педагогічно мислити, що передбачає наявність у педагога аналітичних, прогностичних, проєктивних, а також рефлексивних умінь.

З'ясовано, що успішна підготовка студентів університету до педагогічної діяльності потребує дотримання таких умов:

а) введення в цільові установки процесу підготовки спеціаліста в університеті елементів, які виконують педагогічно-орієнтуючу роль;

б) включення у зміст фахової підготовки студентів університету ситуацій, що потребують перенесення теоретичних знань у шкільну практику.

Ефективне формування готовності студентів до природоохоронної роботи як інтегративного педагогічного явища можливе за умов: комплексного розвитку всіх компонентів еколого-педагогічної культури за певною системою; наскрізної взаємообумовленої системи формування екологічної культури як в учнів загальноосвітньої школи, так і в студентів; адекватної мотивації еколого-педагогічної діяльності студентів і екологічної діяльності учнів; створення навчальних ситуацій.

Серед причин, що зумовлюють загалом невисокий рівень готовності випускників університету застосовувати знання, природничих дисциплін на перший план виходить дві:

а) домінуючими мотивами вибору напрямку університетської освіти є різні інтереси – багато з яких дуже мало співпадають з бажанням опанувати професію вчителя природничих дисциплін;

б) психолого-дидактичні та природничі дисципліни вивчаються в університетах без належної педагогічної орієнтації.

Професійно-педагогічне вивчення психолого-дидактичних та природничих дисциплін, їх взаємозв'язок з методичною підготовкою студентів до педагогічної діяльності виступають запорукою того, що навчальний процес в університеті спроможний забезпечити професійне становлення студентів як майбутніх педагогів.

Низька готовність студентів до використання знань на практиці пояснюється розрізненістю дисциплін, що вивчаються, і, як наслідок, уривчастих знань.

Отже, сучасний стан підготовки майбутнього вчителя до природоохоронної роботи в загальноосвітній школі вимагає удосконалення підготовки студентів університетів під час вивчення дисциплін природничого циклу.